

Univerzita Karlova v Praze

Husitská teologická fakulta

Klára Tilkovská

Novokřtěnectví jako inspirace pro americkou náboženskou scénu

Anabaptism as an Inspiration for American Religious Scene

Autoreferát doktorské disertační práce

Praha, 2012

Předkladatel disertační práce: Mgr. Klára Tilkovská
Doktorský studijní program: Teologie
Studijní obor: Husitská teologie
Školitel: prof. ThDr. Jan B. Lášek

Oponenti disertační práce: .....
.....
.....
.....

Obhajoba disertační práce se koná dne .....
v.....na.....
.....
.....
před komisí pro obhajobu disertační práce. Předsedou komise byl jmenován
.....

Předseda **Děkan**
oborové rady: **fakulty:**
..... prof. ThDr. Jan B. Lášek
UK v Praze HTF **UK v Praze HTF**

ÚVOD

Novokřtěnctví jako inspirace pro americkou náboženskou scénu je unikátní a v dnešní době stále aktuální téma. Se skupinami novokřtěnců jsme se v historii seznámili i na území českého státu. Současný stav poznání je minimální. Historik a přední moravský habánolog Jiří Pajer dokazuje působení novokřtěnců na Moravě na základě archeologických nálezů. Kvůli pronásledování a rekatolizaci byli novokřtění nuceni odejít do Evropy a odtud dále emigrovali do USA a Kanady. Zmíněnou situaci mapuje autor Petr Macek ve své knize Nejnovější angloamerická teologie, která sleduje hlavní ideové proudy a směry.

Současná americká náboženská scéna, se všemi jejími projevy a současná teologická reflexe (jak v konfesních teologických seminářích, tak na odděleních religionistiky nebo náboženských studií na státních univerzitách) se řadí – zákonitě – ke zdrojům amerického křesťanství. Americké křesťanství bylo ve svých počátcích silně ovlivněno novokřtěnctvím. Kvakeři, mennonité, amišové, hutterité – ti všichni spoluvytvářeli americké dějiny, kulturní i duchovní minulost. Kladu si za cíl potvrdit následující hypotézu: pokud se dnes některé myšlenkové proudy amerického křesťanství snaží vracet k tradici, vrací se tím zároveň i k novokřtěneckým základům. Většina modelů, které jsou v americké teologii nosné – od korelační teologie, přes teologii procesuální, teologii náboženského pluralismu a různé odnože teologie evangelikální, se vracejí k novokřtěneckým základům. V životě členů amerických církví a náboženských společností se stále zřetelněji objevuje

potřeba obnovy, vyjádřena někdy požadavkem opětovného křtu, jindy různými pokusy o budování království Božího na zemi.

Cílem disertace je dokázat, do jaké míry je současná teologická reflexe a především pak náboženská scéna skutečně závislá na tradičních modelech, v čem tyto modely překračuje a jak dalece jsou novokřtěnecké myšlenky skutečně přítomné i v současné moderní americké společnosti.

OBSAH A STRUKTURA PRÁCE

Celá práce je rozdělena do dvou hlavních celků. Kompletně obsahuje jedenáct kapitol, jež se dále dělí na podkapitoly. První část disertační práce s názvem: „Novokřtěnecké hnutí v Evropě“ (kapitola 1-6) se zabývá novokřtěneckým hnutím na evropském kontinentě, opírá se o historická fakta a představuje historický obraz novokřtěnectví v Evropě. Základní myšlenky hnutí stejně jako hlavní představitelé jsou uvedeny. Kapitola o novokřtěnectví, reformační teologii a otázky křtu tvoří důležitou část celého novokřtěneckého obrazu, který je doplněn o různá pojetí u novokřtěneckých vůdců.

První kapitola s názvem „Historický obraz novokřtěnectví“ (s. 12-23) pojednává o původu hnutí a vzniku první novokřtěnecké kongregace. Základní myšlenky a znaky hnutí jsou uvedeny. Sledují šíření hnutí v rámci Evropy i mimo ni.

Název druhé kapitoly: „Raní vůdci švýcarských bratří ve stručnosti“ (s. 24-28) vypovídá o celém jejím obsahu. Jsou uvedena zvučná jména jako je Felix Manz, Conrad Grebel, George Blaurock, Wilhelm Reublin a Michael Sattler.

Následuje třetí kapitola „Další vůdčí osobnosti novokřtěnců v Holandsku, Německu, Čechách a Tyrolsku“ (s. 29-33), která uvádí stručné životopisy jiných významných vůdců, mezi které patří Pilgram

Marpeck, Hans Denck, Balthasar Hubmaier, Jakub Hutter a Menno Simons.

„Novokřtěnctví a reformační teologie“ (s. 34-46) je kapitolou čtvrtou a zde jsem přeložila výtah z Schleitheimské konfese z roku 1527, z Dordrechtské konfese z roku 1632, zabírala jsem se tematikou bratří a vyznávání křéd, trinitologií u novokřtěnců. Sola fide a Sola Scriptura nemohla být opomenuta.

Pátá kapitola s názvem „Otázka křtu a různé pojetí u novokřtěneckých vůdců“ (s. 47-50) rozebírá křest u švýcarských bratří, křest v holandském pojetí a křest u Pilgrama Marpecka.

Závěr první části uzavírá šestá kapitola s názvem: „Pravá církev, její hlavní znaky a postavení mimo stát“ (s. 51-59), jež se pro novokřtěnce stala typickým znakem. Novokřtěnecký pohled na křesťanský život a církev, láska a nenásilí v životě novokřtěnců, večere Páně a odluka církve od státu jsou zde důkladně popsány.

Druhý samostatný celek s názvem Novokřtěnecké hnutí v zámoří (kapitola 7-11) se tématicky zabývá novokřtěnci ve Spojených státech amerických s důrazem na současnost.

V sedmé kapitole „Novokřtěnci přes Atlantik do Ameriky“ (s. 61-82) stručně popisuje příchod jednotlivých novokřtěneckých skupin - amišů, hutteritů, mennonitů a církevních bratrů v průběhu dějin. Postřehy z novokřtěnecké konference „Who Are We?“ jsou uvedeny

poslední podkapitole nesoucí název: „Dnes obyčejní lidé v oblasti Lancaster County očima Evropanky“ (s. 79)

„Obecné shrnutí: Rozdělení novokřtěneckých skupin a rozmanitost v USA“ (s. 83-88) tvoří osmou kapitolu. Vyrovnává se s rozmanitostí v USA a se schizmatem. Obecně jsem rozebrala tradiční, konzervativní a liberální novokřtěnecké skupiny, které jsou doplněny grafickými schémata pro lepší srozumitelnost.

Novokřtěnecká teologie není jednotná, proto kapitola devátá s názvem: „Společné představení dnešních novokřtěnců“ (s. 89-97) jmenuje společná témata jako je křest v podání tradičních a liberálních skupin, teologii a svátosti u dnešních novokřtěnců, Eucharistii, odívání a vzhled, otázka autority, církve a státu, nastolení míru a vzájemné pomoci.

Celá moderní situace je pak sledována v desáté kapitole s názvem: „Současný život novokřtěnců ve Spojených státech amerických na příkladu Washington-Franklin Mennonite Conference“ (s. 98-111). V listopadu 2011 jsem provedla v uvedené komunitě terénní výzkum. Představila jsem Washington-Franklin Mennonite Conference z historického hlediska, uvedla jsem její aktivity, strukturu komunity, vnější separační symboly, tradiční domov i zaměstnání. Speciální podkapitolu tvoří popis nedělní školy a ranní bohoslužby

v Paradise Mennonite Church (s. 105) a večerní bohoslužby na příkladu Ponds ville Mennonite Church (s. 107)

Jako reakcí na kvalitativní výzkum v terénu bylo sestavení dotazníkového šetření, kterým se zabývá jedenáctá kapitola s názvem „Informace o projektu a realizace dotazníkového šetření ve vybraných státech ve Spojených státech amerických“ (s. 112-150). Cílem sestavení mého dotazníku bylo představit současný pohled novokřtěnců v 21. století na jejich život v USA, na to, jak novokřtenci vnímají vliv současné americké náboženské scény a opačně, zda a popřípadě do jaké míry mohou anabaptisti ovlivňovat americkou náboženskou scénu. Sběr dat probíhal po dobu tří měsíců a interpretace výsledků je v disertační práci podrobně uvedena (s. 117-144). Zvláště jsou vyhodnocena data z dotazníkového šetření (s. 144) a zvláště pak závěrečné vyhodnocení otevřených otázek (s. 146). V závěrečné kapitole jsou výsledky plně vyhodnoceny. Výstupy z dotazníků jsem zpracovala jak v podobě slovní interpretace, tak u některých okruhů otázek pro lepší znázornění i v podobě grafické. Výsledky z dotazníkového šetření dávají neobyčejný smysl celé disertační práci.

Závěr celé disertace hodnotí novokřtěnecké hnutí v současnosti a shrnuje celý badatelský přínos.

TEORETICKÝ A PRAKTICKÝ PŘÍNOS DISERTAČNÍ PRÁCE

V České republice není dostatek informací na toto téma. Chybí literatura i případné překlady do českého jazyka. Společnost není dostatečně informována o propojenosti klasických novokřtěneckých rysů se současnou americkou náboženskou scénou. Hlavním přínosem disertace je obsáhlejší pojednání o způsobu života současných novokřtěneckých skupin ve Spojených státech amerických na základě vlastního bádání z roku 2011. Práce propojuje historický základ se soudobou americkou náboženskou scénou, proto její povaha je komplexní.

Zrod novokřtěneckého hnutí v 16. století během reformace a následné mučení a úmorná persekuce novokřtěnců jsou pouhými nevratnými fakty historie. Na mnohých místech Evropy je dnes obtížné najít stopy původních novokřtěneckých hnutí nebo vůbec novokřtěneckou víru jako takovou. Ti, kteří se rozhodli si ponechat svoji víru, odešli do jiných lokalit a posléze emigrovali do Spojených států amerických a Kanady. Současná americká náboženská scéna, se všemi svými projevy se zákonitě hlásí ke zdrojům amerického křesťanství. Americké křesťanství bylo proto ve svých počátcích silně ovlivněno novokřtěnectvím. Skupiny z původních novokřtěnců

(mennonité, amišové, kvakeři, hutterité) založily nové denominace a žijí dodnes na určitých místech v zámoří. Předložená disertace se konkrétně zaměřuje na novokřtěnecké kongregace v oblastech Pensylvánie, Marylandu, Texasu, Virginie, Tennessee a Ohia a přináší systematicky zpracované informace a názory novokřtěnců z 21. století. Kvakeři, mennonité, amišové, hutterité – ti všichni spoluvytvářeli jak americké dějiny, tak i kulturní a duchovní historii. Disertace má potvrdit následující hypotézu: pokud se dnes některé myšlenkové proudy amerického křesťanství snaží vracet k tradici, vrací se tím zároveň i k novokřtěneckým základům. Cílem je také dokázat, do jaké míry je současná teologická reflexe a především pak americká náboženská scéna skutečně závislá na tradičních modelech novokřtěnectví a jak dalece jsou tyto myšlenky přítomné i v současnosti.

Stanovená hypotéza se potvrdila. V současném americkém světě dochází k návratu k novokřtěneckým kořenům. Stále je aktuální tradice žít na základě Ježíšova učení a upřímně zdůrazňovat království Boží. Z toho hlediska novokřtěncům nestačí jen učení samotné, ale opravdově touží žít královský život.

Kde lidé přijali novokřtěneckou vizi pravého učení, tam se stali dědici zmíněné tradice. Kde lidé věří v náboženskou svobodu, věří v

oddělení státu od církve, praktikování nenásilí a nekonformity, tam vstupují do původní novokřtěnecké tradice. Snažila jsem se nalézt pravou hodnotu a míru novokřtěneckých tradic v současné americké náboženské scéně. Na základě výzkumu se podkryla skutečnost, že církev a náboženská víra je častokrát v průběhu dějin uchovávána díky krédům a rituálům. Poněvadž novokřtěnectví není založeno ani na jedné z činností, jádro myšlenek původního hnutí nemůže být tedy zachováno ani krédy ani rituály. U novokřtěnců jde o srdeční vyznání. Jestliže má být novokřtěnectví uchováno, musí být skutečně naplněno a žito. Pokud dnes, ale i v budoucnosti nebude žádný závazek žít biblickou pravdu, potom novokřtěnecké hnutí přestane existovat. Na rozdíl od reformátorů, novokřtěnectví není víra samotná, je to víra, která se projevuje v činech. Pokud pravý duch novokřtěnectví má být zachován, pak musí být zachována biblická rovnováha mezi vnitřním a vnějším vyjádřením víry. Jeden z možných způsobů je ten, který novokřtění započali již na začátku svého hnutí – a to separací od světa.

Za hlavní přínos své práce považuji skutečnost, že byla možnost provést terénní výzkum v oblasti Marylandu. Z toho důvodu informace obsažené v disertační práci nemají povahu pouhých citací z odborné literatury, ale přináší praktický pohled novokřtěnců v současnosti. Na základě osobního poznání jsem zjistila, že současní novokřtění ve

Spojených státech amerických jsou prosperující komunitou, která se snaží žít podle Ježíšova učení. Dodržují nekonformní způsob života a v jejich životech je vidět jistá separace od okolního světa. Novokřtění si však velmi dobře uvědomují vliv různých amerických denominací, který je znatelný v jejich životech. V porovnání se 16. stoletím dochází nejen k úpadku tradičních praktik (ve stylu oblékání, při bohoslužbách etc.), ale také k odlivu členů k liberálnějším církvím. Z toho důvodu novokřtění v současnosti vyzývají k nápravě tradic a morálky, vyzývají k posílení identity a integrity církve. Novokřtění vyznávají naprosté nenásilí a zachovávání míru. Některé skupiny se zapojují do misijních činností.

Novokřtění v 21. století jsou si vědomi toho, že mohou pozitivně ovlivňovat americkou náboženskou scénu i širší konzumní společnost. Není to jejich hlavní úkol, aby pozitivně napravovali společnost. Oni sami se pouze snaží žít důsledný křesťanský život plný lásky a oddanosti.

ODBORNÁ PUBLIKAČNÍ ČINNOST

TILKOVSKÁ, Klára. *Současný život novokřtěnců ve Spojených státech amerických*, předáno roku 2012 do tisku.

TILKOVSKÁ, Klára. HERTZLER, Roger, *Through the Eye of a Needle: The Doctrine of Nonaccumulation*, Scroll Publishing Co: 2007, ISBN 0924722207, recenze knihy, přijato Teologickou Revue.

TILKOVSKÁ, Klára. *Reflexe židovsko-křesťanského dialogu na příkladu ICCJ* (= International Council of Christian and Jews), kapitola v monografii, v tisku

TILKOVSKÁ, Klára. *Deset bodů ze Seelisbergu*, překlad dokumentu z anglického *The Ten Points of Seelisberg*, přijato do tisku recenzovaným periodikem, Teologickou Revue

VÝČET VYBRANÝCH POUŽITÝCH PRAMENŮ, LITERATURY A DALŠÍCH ODBORNÝCH ZDROJŮ

Monografie

BEACHY, Text and illustrations by Leroy. *Unser Leit--: the story of the Amish*. Millersburg, Ohio (4324 State Route 39, Millersburg, OH 44654-9681): Goodly Heritage Books, 2011. ISBN 09-832-3970-3.

BENDER, Harold S. *Menno Simons' Life and Writings: A Quadricentennial Tribute 1536-1936*. Kansas: Gospel Publishers, 2004.

BURDGE, Edsel a Samuel L HORST. *Building on the Gospel foundation: the Mennonites of Franklin County, Pennsylvania, and Washington County, Maryland, 1730-1970*. Scottdale, Pa.: Herald Press, c2004, 927 s. ISBN 08-361-9265-6.

ESTEP, William Roscoe. *Příběh křtěnců: Radikálové evropské reformace*. Praha: Bratrská jednota baptistů, 1991.

ESTEP, William Roscoe. *The Anabaptist story: an introduction to sixteenth-century Anabaptism*. 3rd ed., rev. and enl. Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans Pub., 1996, 332 s. ISBN 08-028-0886-7.

FRIEDMANN, Robert. *The Theology of Anabaptism*. Eugene, Oregon: Herald Press, 1998. ISBN1-57910-210-7.

HORSCH, John. *Mennonites in Europe*. 2d ed. slightly rev. Scottdale, Pa: Herald Press, 1950. ISBN08-361-1395-0.

HOSTETLER, John A. *Mennonite Life*. 11. vyd. Pennsylvania: Herald Press, Scottdale, 1962.

HOSTETLER, John Andrew. *Amish life*. Scottdale, Pa.: Herald Press, c1983, 48 s. ISBN 08-361-3326-9.

HOSTETLER, John Andrew. *Hutterite life*. Scottdale, Pa.: Herald Press, c1983, 47 s. ISBN 08-361-3329-3.

LITTELL, Franklin Hamlin. *The Anabaptist View of the Church: A Study in the Origins of Sectarian Protestantism*. Ephrata, Pennsylvania: Grace Press, 2000.

KRAYBILL, Donald B. *The riddle of Amish culture*. Rev. ed. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2001, 397 s. ISBN 08-018-6772-X.

KRAYBILL, Donald B. *Concise encyclopedia of Amish, Brethren, Hutterites, and Mennonites*. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2010, 302 s. ISBN 08-018-9657-6.

KRAYBILL, Donald B. *Who are the Anabaptists?: Amish, Brethren, Hutterites, and Mennonites*. Scottdale, Pa.: Herald Press, c2003, 48 s. ISBN 08-361-9242-7.

KRAYBILL, Donald B a Carl Desportes BOWMAN. *On the backroad to heaven: Old Order Hutterites, Mennonites, Amish, and Brethren*. Baltimore: Johns Hopkins University Press, c2001, 330 s. ISBN 08-018-6565-4.

LOWRY, James W. *The Martyrs' Mirror Made Plain: How to study and profit from the Martyrs' Mirror*. Aylmer.Ontario - LaGrange, Indiana: Pathway Publishers, 1997, revised 2000.

MACEK, Petr. *Novější angloamerická teologie: přehled základních směrů s ukázkami*. 1. vyd. Praha: Kalich, 2008, 265 s. ISBN 978-80-7017-100-4.

SCOTT, Stephen. *An introduction to Old Order and Conservative Mennonite groups*. Intercourse, PA: Good Books, c1996, 252 s. People's Place booklet, no. 12. ISBN 15-614-8101-7.

Prameny

Mennonite Confession of Faith. Crockett, Kentucky: Rod and Staff Publishers, Inc., 1996.

Písmo svaté Starého a Nového zákona, včetně deuterokanonických knih, podle ekuumenického vydání z roku 1985. 2. katolické vyd. Praha: Zvon, 1991, 283 s. ISBN 80-711-3009-5.

Periodika

Mennonite historical bulletin: No. 3. vol. LXI. Goshen, IN: Historical Committee of the Mennonite Church, July 2000. ISBN 0025-9357.

Pennsylvania Mennonite heritage. Lancaster, PA: LMHS, 2011, April 2011, Volume 34, Number 2. ISSN 0148-4036.

Pennsylvania Mennonite heritage. Lancaster: LMHS, 2010, April 2010, Number 2. ISSN 0148-4036.

Slovník a encyklopedie

LACOSTE, Jean-Yves. *Encyclopedia of Christian theology*. New York: Routledge, 2005, 31816 s. ISBN 1579582362.

PETROSILLO, Piero. *Křesťanství od A do Z*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998, 239 s. ISBN 80-719-2365-6.

SALAJKA, Milan. *Slovník náboženských a teologických výrazů a pojmů pro školu, pracovní a dům*. Vyd. 1. Praha: Církev československá husitská, 2000, 96 s. Blahoslav. ISBN 80-700-0504-1.

Internetové zdroje

Ammann Jakob (17th/ 18th century) [online]. 23.3.2012 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.gameo.org/encyclopedia/contents/A463ME.html>

ANDERSON, Cory A. *Anabaptist - Present-Day Grouping* [online]. 12.1.2012 [cit. 2012-05-12]. Dostupné z: <http://www.beachyam.org/library.htm>

The Amish and The Plain People [online]. 3.4.2012 [cit. 2012-04-03].
Dostupné z: <http://www.800padutch.com/amish.shtml>

Testimony of Jesus, Their Saviour, From the Time of Christ to the Year A.D. 1660 [online]. 1886 [cit. 2012-01-20]. Dostupné z: <http://www.homecomers.org/mirror/contents.htm>

VAN BRAGHT, THIELEMAN J. *The Bloody Theater or Martyrs Mirror of the defenseless Christians: Who Baptized Only Upon Confession of Faith, and Who Suffered and Died for the Testimony of Jesus, Their Saviour, From the Time of Christ to the Year A.D. 1660* [online]. 1886 [cit. 2012-01-20]. Dostupné z: <http://www.homecomers.org/mirror/contents.htm>

Washington County (Maryland) and Franklin County (Pennsylvania) Mennonite Conference [online]. 29.3.2012 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <http://www.gameo.org/encyclopedia/encyclopedia/contents/W378.html>

SUMMARY

In the Czech Republic there is not enough information on this topic. Literature and potential translations into Czech language are missing. The society is not sufficiently informed about the interconnections between classic features of the Anabaptists and the contemporary American religious scene. The main contribution of the Thesis is to describe the current way of life of Anabaptist groups in the United States which is based on my own research from November 2011. The work combines historical background with contemporary American religious scene. Its character is comprehensive.

The birth of the Anabaptist movement in the 16th century during the Reformation and the subsequent torture and persecution of Anabaptists are irreversible facts of history. Nowadays is difficult to find traces of the original Anabaptist movements or even their faith itself in many places in Europe. Those who had chosen to keep their faith escaped to other locations and eventually migrated to the United States and Canada. The current American religious scene, with all its manifestations, is bound to the sources of American Christianity. American Christianity was in its infancy strongly influenced by Anabaptism. Groups from the original Anabaptist movements

(Mennonites, Amish, Quakers, Hutterites) established a new denomination and since that time they have been living in some places overseas. My work specifically focuses on Anabaptist congregations in areas of Pennsylvania, Maryland, Virginia, Texas, Tennessee and Ohio. Quakers, Mennonites, Amish, Hutterites – all of them shaped the American history as well as cultural and spiritual history. The Thesis should confirm the following hypothesis: if today some streams of American Christianity try to restore to the traditional, they return also to the Anabaptist fundamentals. The reason of this project is to demonstrate to what measure is the current theological reflection and especially the American religious scene dependent on traditional models of Anabaptism and how far these ideas are present today.

Stated hypothesis was confirmed. Today's American world heads back to Anabaptist roots. It is still current tradition to live according to the Teaching of Jesus and honestly emphasize the Kingdom of God. Just learning is not enough for Anabaptists themselves from this point of view, because they truly desire to live in the Kingdom. Where people accepted the Anabaptist vision of true teaching, there they became heirs of that tradition. Where people believe in religious freedom, the separation of church and state, non-resistance and nonconformity, there they enter to the original Anabaptist tradition. I tried to find the true value and extent of Anabaptist tradition in the contemporary

American religious scene. There is a fact that church and religious beliefs are often kept in the course of history by creeds and rituals. Since Anabaptism is not based on either of these, the core beliefs of the original movement cannot be preserved by creeds or rituals. It is not a head Religion, neither it is only a heart religion. If the Anabaptist is to be preserved, it must be lived out. If there is no commitment to live out biblical truth, then Anabaptism will soon cease to exist. Unlike the reformers, Anabaptism is not faith alone, it is a faith that expresses itself in works. If the true spirit of Anabaptism is to be preserved then a scriptural balance needs to be maintained between this inner, outer expression. The separation from the world might be one of the right ways how to maintain this balance.

According to my personal experience I realized that the current Anabaptists in the United States of America are a prosperous community which tries to live in accordance with Jesus's Teachings. They become aware of influence from different American denominations which can be seen in their lives. There are many differences (clothes, church service, etc.) compared to the 16th century. Nowadays Anabaptists believe in non-resistance and peacemaking. Some groups join missions as well.

Anabaptists in 21st century know that they can have a positive influence on the American religious scene and on the broader consumer society. This is not their main aim. They only try to live a consistent Christian life full of love and devotion.

BIBLIOGRAFICKÁ IDENTIFIKACE

ANOTACE

Současná americká náboženská scéna, se všemi jejími projevy se zákonitě hlásí ke zdrojům amerického křesťanství. Americké křesťanství bylo ve svých počátcích silně ovlivněno novokřtěncem. Kvakeři, mennonité, amišové – ti všichni spoluvytvářeli jak americké dějiny, tak zároveň kulturní i duchovní dějiny. Proto cílem projektu je dokázat, do jaké míry je současná teologická reflexe a především pak americká náboženská scéna skutečně závislá na tradičních modelech novokřtěncem a jak dalece jsou tyto myšlenky přítomné i v současnosti. V první řadě je třeba stanovit historicky určité společné rysy klasického novokřtěncem, které měly vliv na dějiny amerického křesťanství, dále pak stručně charakterizovat jednotlivé proudy novokřtěncem ve Spojených státech amerických a na závěr bude podán současný stav novokřtěncem na základě vlastního bádání z roku 2012.

ANNOTATION

The current American religious scene, with all its manifestations, is bound to the sources of American Christianity. American Christianity was in its infancy strongly influenced by

Anabaptism. Quakers, Mennonites, Amish – all of them shaped the American history as well as cultural and spiritual history. The reason of this project is to demonstrate to what measure is the current theological reflection and especially the American religious scene dependent on traditional models of Anabaptism and how far these ideas are present today. Primarily, we need to establish some common features of historical classical Anabaptism, that influenced the history of American Christianity. It is essential to briefly summarize the various Anabaptist streams in the United States of America. Finally it will be described the actual state of Anabaptists based on my own research from the year 2012.

KLÍČOVÁ SLOVA

Evropa, novokřtěncem, vůdci, reformační teologie, křest, církev a stát, nenásilí, emigrace, Amerika, mennonité, amišové, hutterité, výzkum, dotazník

KEYWORDS

Europe, Anabaptists, Leaders, Reformed Theology, Baptism, Church and State, Nonresistance, Migration, America, Mennonites, Amish, Hutterites, Research, Questionnaire

